

Capítol 1

El jardí era ple de llum. Si te'l miraves de lluny, veies les flors, de colors vius, i l'herba, alta i d'un verd intens. Senties que havia de ser molt flonja i et venien ganes de seure-hi i de posar-te a llegir un llibre, com feia aquella noia, tota vestida de blanc i amb un barret al cap. Estava molt concentrada i la Martina s'imaginava que la història que llegia devia ser molt emocionant.

Si te'l miraves de prop, les flors i l'herba i la noia vestida de blanc anaven perdent els contorns, es desfeien en tot de taques de colors, en pinzellades que se sobreposaven les unes a les altres, i era amb aquelles pinzellades que el pintor havia atrapat la llum que omplia el quadre.

—És una mica màgic, oi? —li havia dit la senyora Antonella un dia que ella s'havia quedat mirant-lo.

Estava penjat a la saleta de la seva veïna. Anys enrere, quan la senyora Antonella treballava de modista, allà hi havia tingut el cosidor i encara hi conservava la màquina de cosir, el maniquí, amb el seu peu únic, tornejat, i una bola de fusta per cap, i l'armari mirall en què les clientes observaven com els queia la roba quan anaven a emprovar.

Hi havia molta claror. La llum entrava per un finestral que donava al jardí, menut, amb una cisterna al mig, un

llimoner, llessamins i rosers que s'enfilaven per les parets, i plantes que creixien d'una manera una mica desordenada, però que quedaven bé juntes. També hi havia una taula de marbre, amb unes potes recargolades de ferro negre, un banc de fusta i dues cadires de vímet. No era com el jardí del quadre, però quan arribava el bon temps s'hi estava molt bé.

A la Martina li agradava anar-hi. La caseta de la senyora Antonella era a l'altra banda del carrer, just al davant d'on vivia ella. Les tardes que la mare, que era metgessa, tenia torn a l'hospital, la Martina, quan sortia d'escola, se n'anava a ca la modista i s'hi estava fins que el pare sortia de l'editorial on treballava i la passava a buscar.

La senyora Antonella li preparava un bon berenar i li deixava remenar l'armari mirall, on conservava aquelles revistes de moda antigues, que li feien tanta gràcia, i els mostraris de roba amb tot de retalls enganxats, que servien per escollir les teles amb què faria els vestits. En unes capsos molt ben ordenades, hi guardava botons, sivelles, gafets, agulles, fils, tisores, didals, la cinta mètrica amb què prenien les mides a les clientes, el guix amb què marcava la tela abans de tallar-la... Damunt l'armari, hi havia una maleta plena de patrons de paper i sota el finestral, un bagul amb retalls de roba de tota mena i de tots colors: seda, cotó, vellut, gasa, llana... Teles llises, estampades, de quadres, de ratlles; fines i fresques per a l'estiu, gruixudes i calentes per a l'hivern, brillants i lleugeres per als vestits de festa... Un tresor d'on havien sortit les millors disfresses de la Martina i del Renzo, el seu germà, quan eren petits.

El que més li agradava, però, eren els quaderns on la senyora Antonella havia dibuixat els seus vestits. Perquè, a més de fer els que sortien a les revistes, a la modista li agradava crear els seus propis models. «I havia fet desfilades de moda?», li havia preguntat una vegada la Martina. La senyora Antonella li havia contestat amb una riallada. «No, no», li havia dit. «En els meus temps, les coses eren molt diferents d'ara. Jo tenia les meves clientes i cosia per a elles, i quan m'imaginava alguna peça de roba, ho feia pensant en una persona concreta, en com era, què li agradava, què creia que li podia escaure...»

De fet, els vestits dels quaderns de la senyora Antonella els portaven dones diferents les unes de les altres: més altes, més baixes, més primes, més grasses, rosses, morenes, joves, grans... A sota hi havia el nom i la majoria hi sortien unes quantes vegades. Perquè la senyora Antonella, a més de ser molt bona modista, també era una bona retratista, i li agradava molt pintar. Si sortia a passejar, no es descuidava mai el bloc i la capsa d'aquarel·les.

—Hi ha gent que fa fotografies; jo m'estimo més els pinzells. Roma és plena de racons fantàstics i de sorpreses que val la pena d'atrapar —li havia explicat una vegada.

Quan arribava el bon temps, berenaven al jardí i sovint la senyora Antonella treia les aquarel·les, li deixava un pinzell i un bloc i es posaven a pintar totes dues. A la Martina li passava l'estona volant i sempre tenia la sensació que el pare l'anava a buscar abans d'hora.

—Com ho puc fer, per atrapar la llum com al quadre de la saleta? —li va preguntar un dia.

La senyora Antonella va somriure.

—Per començar, hauries de pintar a l'oli, no amb aquarel·les —li va dir—. I, de totes maneres, és molt difícil: se n'ha de saber molt. L'artista que va pintar l'original d'aquell quadre era tot un mestre.

—L'original?

—Sí. El de la saleta és una còpia. Molt bona, tot s'ha de dir. Ens la va regalar el Silvano Tornabuoni, un amic nostre, just abans de marxar a viure als Estats Units. El Còsimo, el meu marit, quan el va veure es va pensar que era autèntic i va dir al Silvano que no el podíem acceptar de cap manera. Però el Silvano el va tranquil·litzar. «No pateixis. Només és una còpia. L'he feta fer perquè sé que t'agrada molt. L'original me l'emporto jo a Amèrica. Així, tu i l'Antonella també el podreu mirar i recordareu els bons temps, quan estàvem junts.»

La senyora Antonella es va quedar pensativa. Després va fer un moviment amb el cap, com si s'espolsés els records.

—Però no et vull avorrir amb aquestes històries. Ja fa molt de temps, de tot plegat. Vinga, què et sembla si provem de pintar el llimoner?

La Martina li volia dir que no l'avorrien gens, aquelles històries, i que li hauria agradat saber més coses de l'amic que se'n va anar a Amèrica, però es va adonar que la senyora Antonella no tenia ganes de parlar-ne. Es va imaginar que potser era perquè li feia pena recordar el seu marit, que feia uns anys que s'havia mort, i no va insistir. Va agafar el pinzell, el va mullar i va intentar captar el verd intens de les fulles del llimoner i el groc brillant de les llimones.

Capítol 2

Una tarda d'abril que havien berenat a la saleta perquè plovia, mentre la senyora Antonella planxava i la Martina s'entretenia com tantes vegades a regirar l'armari mirall i els seus tresors, algú va trucar a la porta. La modista va anar a obrir i la Martina va sentir que parlava amb un home. No entenia què deien, però el to de la veu va anar pujant. Discutien per alguna cosa. La Martina es va acostar a la porta de la saleta, que havia quedat mig oberta, i va espiar a fora. Al mig del rebedor hi havia un home jove, vestit amb americana i corbata. Havia tret uns papers d'una cartera negra i els brandava davant la cara de la senyora Antonella, que se'l mirava molt dreta i amb els braços plegats.

—Ja n'hem parlat, de tot això, i sap que el contracte que tinc està en regla i que qualsevol tribunal em donaria la raó, així que ja es pot estalviar les amenaces. El Silvano va voler que el meu marit i jo visquéssim en aquesta casa i no en penso marxar: ja ho pot dir al seu amo. I ara li agrairé que se'n vagi. Vostè i jo no tenim res més a parlar.

—Això no quedarà així —li va etzibar l'home, furiós—. No s'ho pensi pas. Tenim moltes maneres de fer-la canviar d'opinió.

Va obrir la porta d'una revolada i la va tancar amb un cop sec que va fer tremolar el gerro amb flors de damunt la tauleta del rebedor.

La senyora Antonella es va quedar uns moments quieta, d'esquena a la Martina, respirant profundament. Quan es va girar, els seus ulls van topar amb els de la nena, que havia quedat petrificada darrere la porta.

—No passa res, no pateixis —va fer amb un somriure.

Però la seva cara no semblava dir el mateix i el somriure era trist.

L'estona que quedava fins que el pare la va passar a recollir, la senyora Antonella gairebé no va parlar. De tant en tant parava de planxar, deixava anar un sospir i la mirada se li enfosquia una mica més.

A l'hora de sopar, la Martina va explicar el que havia passat.

—Ja hi tornen —va fer el pare.

La mare va brandar el cap.

—Em pensava que ho havien deixat córrer. Però si ja els va demostrar que té el contracte en regla. Què pretenen?

—Suposo que intenten atabalar-la, molestar-la, fer-li por...

—Fer-li la vida impossible perquè es cansi i deixi la casa, oi?

La Martina seguia la conversa sense entendre'n res i cada cop més alarmada.

—Què passa? —va preguntar al final.

El pare i la mare es van mirar.

—No passa res, no t'amoïnis —la van voler tranquil·litzar, sense aconseguir-ho.

—Aquell home que ha vingut li vol fer mal, a la senyora Antonella?

—Li volen prendre la casa —va ficar cullerada el Renzo, que fins llavors havia anat menjant concentrat en els seus pensaments i aparentment sense seguir la conversa.

—Qui, li vol prendre la casa? Per què? Que no és seva?

—És llogada —va aclarir el Renzo, i va semblar que tornava a perdre l'interès en aquella història.

La Martina va mirar els seus pares, esperant que completessin aquella informació tan lacònica.

—La casa era d'un amic de la senyora Antonella i el seu marit.

—L'amic que els va regalar el quadre que té a la saleta?

El pare i la mare van aixecar les celles: ells no en sabien res, del quadre.

—La senyora Antonella té un quadre que m'agrada molt i em va explicar que els l'havia regalat un amic que se'n va anar a viure a Amèrica.

—Doncs, sí: devia ser el mateix.

—Diuen que era molt ric —va intervenir de nou el Renzo, que, per més que semblés a la lluna, no perdia pistonada.

—Això diuen, sí —va corroborar el pare—. I també diuen que no s'avenia gens amb la seva família i que no va tornar mai més a Itàlia.

—Quan va marxar —va continuar la mare—, ja feia temps que la senyora Antonella i el seu home vivien a la

caseta. El seu amic els l'havia llogada a un preu molt econòmic i van signar un contracte que els donava dret a quedar-s'hi per sempre.

—Lavors, no la hi poden prendre, la casa, oi?

—No, no la hi poden prendre —va concloure el pare.

Però el seu to de veu no sonava gens convençut.